

(वीर सहिदहरुको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौंबाट प्रकाशित)

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

जि.प्र.का.दर्ता न ५८/२०६३

लोक सेवा आयोगको प्रतिबद्धता
योग्यता, स्वच्छता र निष्पक्षता

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १५, अंक ११, पृष्ठ-६ ने.सं. १९३८ तथा थः, द्वितीया, वि. सं. २०७५ असार १ गते शुक्रबार JUN. 2018 मूल्य रु. ५।-

काठमाडौंमा मूल्यवृद्धि विरुद्ध जुलूस

काठमाडौं। सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा गरेर को मूल्यवृद्धिको विरोधमा नेपाल कान्तिकारी विद्यार्थी संघ र नेपाल कान्तिकारी युवा संघले शुक्रबार काठमाडौंमा विरोध जुलूस तथा कोणसभा गयो। सुन्धाराबाट सुरु भएको विरोध जुलूस भोटाहिटी चोक पुगेर कोणसभामा परिणत भएको थिए। जुलूसमा सहभागी युवा-विद्यार्थीहरूले बढ्दो महज्ञ नियन्त्रण गर-भ्रष्टाचारीलाई कारबाही नियन्त्रण गर, पेट्रोलियम पदार्थमा मूल्यवृद्धि फिर्ता गर, आयल निगमका भ्रष्ट कर्मचारीलाई कार्यबाही गर, भारतबाहेक अरु देशबाट तेल आयातको बन्दोबस्त गर, नवकली कम्पनिएस्ट सरकार होशियार आदि नारा लगाएका थिए।

भोटाहिटीमा आयोजित कोणसभामा बोल्दै नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य तथा काठमाडौं जिल्ला अध्यक्ष नारायण महर्जनले संशोधनवादी ओली सरकारको समृद्धिको सपना जनता

छक्याउने चालमात्र भएको बताउनुभयो। भारतीय आयल निगमबाहेक अन्य देशबाट पनि तेल आयात गर्ने बन्दोबस्त नगरेकोमा सरकारप्रति आक्रोश

पोखरै उहाँले ओलीको 'राष्ट्रवाद' व्यवहारमा झुठो प्रमाणित भएको बताउनुभयो।

'भारतीय विस्तारवाद' र एकाधिकार पूँजीको विरोधमा संघर्ष गर्नु अहिलेको आवश्यकता हो', महर्जनले भन्नुभयो।

नेमकिपाका वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य एवं प्रदेश सभा सदस्य सूजना सैंजूले पञ्चायतकालमा आयल निगमभित्र हुने भ्रष्टाचारको पैसा राजदरबारमा पुगेजस्तै गणतन्त्रमा शासक दलका नेताहरुको दरबारमा निगमको घोटालाको पैसा पुगेको हुनसक्ने बताउनुभयो।

क्रमशः पृष्ठ ४ मा

चन्द्रागिरीमा मार्क्स दिवस

चन्द्रागिरी। विश्व सर्वहारा वर्गका महान् गुरु कार्ल मार्क्सको २०० औं जन्म दिवसको वअसरमा नेपाल कान्तिकारी विद्यार्थी संघ चन्द्रागिरी नगर समितिको आयोजनामा शनिबार प्रवचन कार्यक्रम भयो।

कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य नारायण महर्जनले मार्क्सवादी विचारकै कारण प्रजग कोरिया र क्युवाजस्ता समाजवादी देशहरूले संराङ अमेरिका नेतृत्वको साम्राज्यवादी मोर्चाको सामना गर्ने साहस गरिरहेको बताउनुभयो।

युवा-विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो पाठ्यपुस्तकबाहेक अरु पस्तकरु पनि अध्ययन गर्न सल्लाह दिई उहाँले जीवनको हरेक पाइलामा अध्ययनलाई निरन्तरता दिनुपर्ने बताउनुभयो।

हरेक जनविरोधी शासक र व्यवस्थालाई जनताको संघर्षले ठेगान लगाएका ऐतिहासिक प्रसंगको चर्चा गर्दै महर्जनले सस्तो लोकप्रियताको लागि जनताबीच भ्रमको खेती गर्ने सरकारहरु लामो समय टिक्न नसक्ने बताउनुभयो।

क्रमशः पृष्ठ ४ मा

विश्वकप फुटबल सुरु: आयोजक रसा पहिलो खाता खोल्न सफल

फिफा विश्वकप फुटबल प्रतियोगिता बिहिबाबाट रसाको राजधानी मस्कोको लुक्जिकी स्टेडियममा नेपाली समयानुसार ८:४५ बजे सुरु भएको थिए।

उद्घाटन खेल आयोजक राष्ट्र रसा र साउदी अरेबियालीच भएको थिए।

अर्जेन्टिनाका रेप्री नेस्टर पिटानाले सिठी फुकेसर्गै सुरु भएको खेलमा रसाका ८ नं. खेलाडी युरी गाजिन्सकीले खेलको १२ औं मिनेटमा गोल गरी अग्रता दिलाएको थिए।

सोही क्रममा जर्सी नं. ६ का डेनिसले ४३ औं मिनेटमा गोल गरेको थिए। मध्यान्तरपछि ७५ औं मिनेटमा अर्तेम ज्युवा, ९१ औं मिनेटमा डेनिस चेरिसेभ र अन्तिम ९४ औं मिनेटमा अलेक्जेण्डर

FIFA WORLD CUP RUSSIA 2018

गोलेभिनले गोल गरी ५-० को फराकिलो अन्तरले साउदी अरेबियालाई पराजित गरेको थिए।

उद्घाटन कार्यक्रममा संगीतका अन्तर्राष्ट्रीय स्टार रोविविलियमस, रूसी स्टार आइडा गारिफुलिनाले सांगीतिक प्रस्तुति थिए।

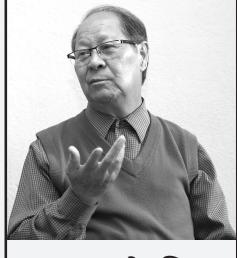
का.रोहितको अन्तरवाता

हालै सर्पनन उत्तर कोरिया र अमेरिकालीच सिंगापुरमा भएको शिक्खर वार्ता लगायत विविध विषयमा जरेको अन्तरवार्ता यहाँ प्रस्तुत छ।

◆ प्रजग कोरियाले इराक र लिवियाको गल्ती दोहो-चाउने कल्पना गर्न सकिन्न'

◆ एक समाजवादी देशरूपको अन्तर्राष्ट्रीय सम्बन्ध संरा अमेरिका र प्रजग कोरियाको कूटनैतिक सम्बन्ध पछि पनि दुई देशको सम्बन्ध र ऐक्यबद्धता अगाडि बढ्दै जानेछ।

◆ समाजवादी व्यवस्था कैने देशसँग कूटनैतिक सम्बन्धमा आधारित हुने नभई हरेक देशको व्यापक जनताको मन र मस्तिष्कले रोजे राजनैतिक र सामाजिक व्यवस्था हो।

आध्यक्ष, नेमकिपा

ऐतिहासिक जनआन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

ललबहादुर महजन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महजन
वि.सं. २०१७ माघराजमान मानी
वि.सं. २०२५ मसिरराजेन्द्र महजन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १५, अंक ११, २०७५ असार १ गते शुक्रवार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महजन
कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्स्टप
सम्पर्क कार्यालय: जहौं हिटी युवा क्लब - ११
पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४९४३६०२२
E-mail:- kipushahid@hotmail.com
kipushahid@gmail.com
www.kipushahid.blogspot.com
मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

विकासको नाममा सम्पदा म्हारन मिल्दैन

नेपाल सरकारले केही वर्षदेखि बाटो विस्तारको नाममा स्थानीयलाई मर्का पार्ने काम भैरहेको छ।

विकास विरोधी कोही हुन सक्दैन तर विकासको नाममा विनाश हुन्छ र गर्न खोज्दै भने विरोध हुनु स्वभाविकै छन्।

स्थानीयले बाटो विस्तारमा सहमति जनाउन सक्छ ताकि बाटो परेका घरधनीलाई सरकारले न्यायोचित क्षतिपूर्ति र मुआव्जा दिनुपर्दछ।

तर यहाँ क्षतिपूर्ति र मुआव्जा होइन प्रहरी प्रशासन लगायर दमन गर्ने काम समेत सरकारले गरिरहेका छन्।

हालै मात्र ललितपुर लगनखेलस्थित वतुक भैरव मन्दिरको पर्वाल भत्काई बाटो फराकिलो पार्न खोजेको थियो। धार्मिक र सांस्कृतिक रूपले अति महत्वपूर्ण रहेको सो मन्दिरको पर्वाल र सम्पदा बचाउन स्थानीयले आन्दोलन गरेको थियो।

आकस्मिक रूपले सम्पदामायि हस्तक्षेप गर्नु भनेको सरकार सांस्कृतिक सम्पदाको महत्व नबुझेको महसुस सबैले गरेका छन्।

सांस्कृतिक, ऐतिहासिक महत्व बोकेका सम्पदा नष्ट नगरी काठमाडौं उपत्यका सांस्कृतिक सहरलाई यथावत राख्नु जरुरी छ।

प्रतिनिधिसभाको आश्चर्यजनक गतिविधि

प्रज्ञवल

निलम्बन र समिति संख्या लेनदेन

जेठ २५ गतेको बैठकमा प्रतिनिधिसभा नियमावली, २०७५ बहुमतबाट पारित गरियो। नियमावलीमा तीन वर्ष वा सोभन्दा बढी कैदको सजाय हुने वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दामा पुर्पक्षको लागि थुनामा रहेको अवधिभर सांसद निलम्बन हुने साविकको प्रावधानलाई हटाइयो। साविक नियमावली २०६५, २०७० र २०७२ मा थुनामा रहेको अवधिभर सदस्य निलम्बन हुने प्रावधान हटाइएकोमा सर्वत्र विरोध छ। संसदलाई अपराधीको थलो बनाउन हुँदैन। भारतको संसदमा पचास प्रतिशत सांसद एक न एक अपराधमा लागेको समाचार प्रकाशित भइरहेको छ। नेपालमा त्यही रोग सदैँ छ। अपराधीहरूले निर्वाचनमा धेरै पैसा खर्च गरेर जित्ने भएकाले पनि नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दामा पुर्पक्षको लागि थुनामा परेका सांसदहरू निलम्बन हुने प्रावधान आवश्यक छ। नेपालको कानुनमा फौजदारी अधियोग लागेकाहरू उम्मेदवार हन नपाउने प्रावधान छैन। नैतिक पतन देखिने फौजदारी कसूरमा अधियोग लागेका वा पुर्पक्षको लागि थुनामा रहेका वा फरार रहेका समेत उम्मेदवार हुन नपाउने कानुनी प्रावधान छ। संसदको बहुमतबाट अपराधीको अधियोग लागेका सदस्य निलम्बन नहुने नियमावली पारित गरेको हुँदा नेपाल मजदुर किसान पार्टीले उत्तर नियमावलीको विपक्षमा मत दिएको थियो। राष्ट्रिय जनमोर्चाले पनि विपक्षमा मत दिएको थियो। एमाले र माओवादी केन्द्रले एकीकरणपछिको ने पाल कम्पनिष्ट पार्टी (नेकपा), प्रमुख प्रतिपक्षी नेपाली काड्गेस, सत्तापक्षकै सङ्घीय समाजवादी फोरम (उपेन्द्र यादव), प्रतिपक्षी राष्ट्रिय जनता पार्टी (महन्थ ठाकुर), नयाँ शक्ति पार्टी (बाबूराम भट्टराई) र राप्रपा (राजेन्द्र लिङ्गेन) ले नियमावलीको पक्षमा मत दिए। लिङ्गेनले छलफलमा त्यस्ता सदस्य निलम्बन हुन पर्ने विचार राखे पनि निर्णयमा मौन समर्थन गरेका थिए।

प्रतिनिधिसभाको पहिलो अधिवेशनको दोस्रो दिन २०७४ फागुन २२ गतेको बैठकमा एक

महिनाभित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी तेह्न सदस्यीय मस्यौदा समिति गठन भएको थियो। समितिको पहिलो बैठकमा सचिवालयबाट पेश भएको मस्यौदामा तीन वर्ष वा सोभन्दा बढी कैदको सजाय हुने वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दामा कैद बस्नुपर्ने अवधिभर सदस्यलाई सभामुखले निलम्बन गर्नुपर्ने उल्लेख थियो। यही प्रावधानलाई सत्ता पक्ष र प्रमुख प्रतिपक्षले सहमतिमा नियमावली पारित गर्ने निहुँमा पुर्पक्षको लागि थुनामा रहेको सदस्यलाई कुनै कार्य गर्ने वा कुनै अधिकार वा उन्मुक्ति प्राप्त नहुने मा सीमित गरे भने निलम्बन हुने प्रावधान हटाए।

सदस्य निलम्बन नहुने प्रस्ताव मस्यौदा समितिमा ने काले उठाएको थियो। यसलाई राजपा र फोरमको पनि समर्थन थियो। पछिलो बैठकमा माओवादी केन्द्रले पनि समर्थन गर्न्यो। नैकाको तर्क थियो- एमाले-माओवादी केन्द्रको झण्डै दुईतिहाइ बहुमतको सरकारले राजनीतिक पूर्वांग्रह राखी कुनै पनि सदस्यलाई तीन वर्ष वा सोभन्दा बढी कैद सजाय हुने वा नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दामा अभियोग पत्र दायर गरी पुर्पक्षको लागि थुनामा राख्न सक्ने सम्भावना भएकाले सदस्य निलम्बन हुने प्रावधान राख्नुहुँदैन। अदालतले अन्तिम पैसला गरी कैद सजाय तोकेमात्र सदस्य निलम्बन हुने प्रावधान राख्नु उपयुक्त हुन्छ। यो आशङ्काले पूँजीवादी व्यवस्थामा सरकार किंतु कुर हुन्छ भन्ने देखाउँछ।

एमाले र माओवादी केन्द्रले प्रतिनिधिसभाको विषयगत समिति सङ्घात्या सातलाई दश बनाउने प्रस्ताव गरे। नैकाले पुर्पक्षका लागि थुनामा रहेका सदस्य निलम्बन हुने प्रावधान हटाइए समितिको सङ्घात्या बढाउँदा आपति नहुने बतायो। अन्ततः २०७५ जेठ २५ गतेको बैठकमा जेठ २८ गते दिउँसो १ बजे सङ्घात्या दश बनाउने ब्रह्म जेठ २७ गते क्रिप्तिनिधिसभा बैठकमा सूचना गरेको भए हुने विषय उठ्यो। जेठ २८ गते दिउँसो १२:४५ बजे अर्को सूचना सदस्यहरूलाई दिइयो। त्यो सूचना थियो- जेठ २८ गते दिउँसो १ बजे प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाको संयुक्त बैठक बस्ने। जेठ २८ गते दिउँसो १२ बजे सङ्घात्या संसद भवनमा सदस्यहरूको उपस्थितिमा हस्ताक्षर सुरु भयो। नियमावलीमा संयुक्त बैठक प्रतिनिधिसभाको सभामुखले बोलाउन नपाउने ब्रह्म जेठ २७ गते को प्रतिनिधिसभा बैठकमा सूचना गरेको भए हुने विषय उठ्यो। जेठ २८ गते दिउँसो १२:४५ बजे अर्को सूचना निर्माण मापदण्ड भोजघर (पार्टी प्लाटर्स) लाई पनि उपयुक्त हुने गरी बनाउन पनै, बागमती र विष्णुपतीलगायत्र सांस्कृतिक महत्वका नदीनाला अतिक्रमण, सार्वजनिक पोखरी र जग्गा अतिक्रमण रोक्न निर्माण गर्नुपर्ने र शिक्षा र स्वास्थ्य निःशुल्क, स्वदेशमा रोजगारी र जोत्ने किसानलाई जमिन दिनुपर्नेतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका हुन्।

जेठ २७ गते को बैठकमा नेमिकाका सांसद प्रेम सुवालले भवन निर्माण मापदण्ड भोजघर (पार्टी प्लाटर्स) लाई पनि उपयुक्त हुने गरी बनाउन पनै, बागमती र विष्णुपतीलगायत्र सांस्कृतिक महत्वका नदीनाला अतिक्रमण, सार्वजनिक पोखरी र जग्गा अतिक्रमण रोक्न सम्बन्धित स्थानीय तहको जनप्रतिनिधि र सरकारी अधिकारी पनि जिम्मेवार नुने कानुन निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याउनुभएको थियो।

काठमाडौं उपत्यकाका कलडी, नागदुङ्गा र नगरकोट सडक ठेकका लिएका शैलुड कन्स्ट्रक्शन कम्पनीका मालिक शारदा अधिकारीले सरकारबाट रकम भुक्तानी लिएर पनि समयमा काम सम्पन्न नगरेको र नगरकोट सडक निर्माणको हिलो भत्तपुरमा आउने खानेपानी मुहान खोलामा मिसिएको हुँदा जनताको स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पुगेको विषयबाटे पनि उहाँले सरकारको ध्यानाकर्षण गराउन भयो। ठेकेदार अधिकारीको घरमा बस्नु हुने नैकपाका एक अध्यक्ष एवं सरकारका एक नेता प्रचण्डले गृहमन्त्रीलाई बोलाएर अधिकारीलाई कारबाही नगर्न निर्देशन दिएकोबारे पनि संसदलाई सत्य-तथ्य जानकारी गराउन उहाँले सरकारको ध्यानाकर्षण गराउन भएको थियो। सरकार जनताप्रति जवाफदेही भए संसदमा उठेका विषयलाई सम्बोधन गर्नु आवश्यक छ।

सत्तापक्षका अधिकारी सांसदहरूले आफ्नो क्षेत्रको योजना लेखेर अर्थमन्त्रीलाई थम्याएका थिए। प्रमुख प्रतिपक्ष नेकाका कति सांसदहरूले आफ्नो क्षेत्रको योजना लेखेर मन्त्रीलाई दिए पनि सार्वजनिक भएको छैन। यो सांसदलाई स्थानीय तहको प्रतिनिधि बनाउने हो। मन्त्रीहरूले सत्तापक्षका सांसदहरूले लेखेर दिएको योजनामा बजेट राख्नु पक्षपात नै हो। सदस्यहरूले संसदमा देश र जनताका पक्षमा राखेको विषयलाई सरकारले बजेट राख्नु पक्षपात नै हो। सदस्यहरूले संसदमा देश र जनताका पक्षमा राखेको विषयलाई सरकारले बजेट राख्नु पक्षपात नै हो। सदस्यहरूले संसदमा देश र

स्थानीय किसान तथा जातीय सफाया गर्नेतिर सरकार केन्द्रित

- सृजना सैंजू

(नेमकिपाका वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य तथा प्रदेशसभा सदस्य सृजना सैंजूले अर्थीक वर्ष २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रमबाटे जेठ २३ गतेको प्रदेशसभा बैठकमा व्यक्त विचारको सम्पादित अंश)

अर्थीक वर्ष २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रममाथि केही कुरा राख्न चाहन्छु ।

यो नीति तथा कार्यक्रम एक वर्षको लागि हो कि १०, १५ वर्षको लागि ? १५ वर्षको योजना छ भने यो वर्ष के गर्ने भन्ने स्पष्ट बोलेको पाइएन । नीति तथा कार्यक्रम औपचारिक, नाराबाजी, अमूर्त र अधिकांश कुरा केन्द्रको नक्कल गरेको पाइयो । हामी संघीय व्यवस्थामा छौं । केन्द्रको मातहतमा प्रदेश, प्रदेशको मातहतमा स्थानीय तह राख्न खोजिए हिजोको एकात्मक पञ्चायती व्यवस्था पुनः दोहोरिनेछ ।

अबको नीति सपना थुपार्ने होइन, कार्यान्वयनमुखी हुनु पर्छ । समाजवाद र कम्प्युनिष्टलाई चाहने जनता भने यस नीति तथा कार्यक्रमबाट असन्तुष्ट र निराश छन् । अब त केही हुन्छ कि भन्ने जनताको अपेक्षामाथि घात भएको प्रष्ट देखियो । आज देश संघीयतामा प्रवेश गर्नु र स्कुलको भवननै नबनाई विद्यार्थी भर्ना लिनु उस्तै भएको जनताबीच चर्चा चलिरहँदा यो नीति तथा कार्यक्रमले त्यसलाई थप बल प्रदान गरेको देखियो ।

हिजो जिम्मेवार पदका मान्देले जनतालाई भुक्याउन सस्तो लोकप्रियताका लागि सपनाको व्यापार गरे । मतकै लागि समृद्धिको नारा पनि बिक्यो । जनताले अब काँध र साइकलमा रायसको सिलिन्डर बोक्न पैदैन, घरघरमा रायसको पाइप विद्युतीयदिन्दु भन्ने हिजोको भुटा आश्वासन र आजको 'सुखी नेपाली, समृद्ध नेपाल' को नारा उत्साहस्तै हो । भातैमात्र खाने भए सरकारले घरघरमा खातखातमा ल्याएर खाउँछ भन्नु र गरिबी निवारण गर्ने दिशामा यो नीति तथा कार्यक्रम केन्द्रित छ भन्नु उहाँ हो । सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको विस्तारको कुरा उठिरहँदा हालै सामाजिक सञ्जालमा व्यापक प्रचार भएको प्रधानमन्त्रीज्यूको भाषण स्मरण भयो । वद्वद्वाहरुको हातहातमा मासिक ५००० दिने अनि नमस्कार गरेर फर्कने प्रधानमन्त्रीज्यू यतिखर कहाँ हुन्हन्छ ? वृद्ध बुबाआमाहरु सार्थकहेका छन् । यो सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा हाम्रो प्रश्न छ, यो कति प्रतिशत कार्यान्वयन हुन्छ ? ले रुनकै लागिमात्र लेखिएको हो कि भन्ने आशंका छ । भोलि यहाँ प्रश्न उठाए 'हामीलाई सविधानले रोक्छ, कानुन बनेको छैन' भन्ने जवाफ सुन्न जनता तयार छैन् ।

बलात्कार, घरेलु तथा लैंगिक हिंसा, बालविवाह, बहुविवाह, मानव बेचिखन, बोक्साबोक्सी लगायतका अपराधका विरुद्ध सरकार कडा रुपमा प्रस्तुत हुने भन्नुको तात्पर्य के हो ? पछिलो ६ महिनामा ६० वटा बलात्कारका घटना दर्ता

भएका छन् । दर्ता नभएका त कति कति, दिनदिनै जसो पत्रपत्रिकामा हामी पढ्छौं । ५ वर्षीया बालिकाको बलात्कार, ७ वर्षकी, १० वर्षकी बालिका बलात्कृत, माइक्रोबसभित्र युवती बलात्कृत, सामूहिक बलात्कारपछि युवतीको हत्या । यस्ता थुप्रै थुप्रै घटनाले खबरको दुनियाँ नै दूषित भइरहेको छ । यस्ता घटना राम्भ बलात्कारिलाई ज्यान सजाय दिने कडा बन्दोबस्त गरिनुपर्छ । महिला हक्क कालाग्दौ उपलब्ध प्राप्त गरेको भनी उफने तथाकथित महिलावादीहरूके संलग्नतामा हजारौं चेलीबेटी विदेशमा बेचिएको व्यापक चर्चा छ । यसलाई तुरन्त रोक्ने र संलग्न अपराधीहरूलाई कडा कारवाहीको बन्दोबस्त नभएसम्म बेचिखन र हिंसामा परेका महिलाको उद्धार गर्ने 'सेफ होम' सञ्चालन केवल नाटक हुनेछ र 'फेश सेभिङ्ग बिजिनेश' हुनेछ ।

आज अपराधीहरूलाई डर छैन । आज समातिए, भोलि छुटिहालिन्दू भन्ने घमण्ड छ । यो राजनीतिमा अपराधीकरण र अपराधमा राजनीतिकरणको उपज हो । एउटा गाउँको बडा अध्यक्ष जस्तो मान्देले भारतमा ४-४ वटा कोठी सञ्चालन गरिरहँदा समेत अझै राजनीतिक संरक्षण पाइने देश हो यो । चेलिवेटी बेचिखनमा संलग्न एक-एकलाई कडाभन्दा कडा कारवाही गर्ने प्रावधान आवश्यक छ । आज पनि महिला, चेलिवेटीहरु अन्धविश्वास, कुसंस्कारको सिकार बनिरहेका छन् । बोक्सीको आरोपमा हाकाहाकी सडकमा मरनाशन कुटपिट हुँदा पनि रमिते बन्नेहरूलाई कस्तो सजाय दिने नीति बन्द्ध, स्पष्ट परियोस् । एक दुईवटा छाउगोठहरु भत्काएर होइन, छाउपडीप्रथा नै निर्मल नगरेसम्म चेलीहरु छाउगोठामा मर्न बाध्य भइरहेको छन् ।

महिला हिंसा, बेचिखन, बलात्कारमा दोषी ठहर भएका जघन्य अपराधीहरूलाई मृत्युदण्डको व्यवस्था गर्ने नीति बनाउन आवश्यक छ र ती अपराधीलाई राजनीतिक संरक्षण दिने दल खारेज हुने बन्दोबस्तको नीति तय गर्न जनता माग गर्दैछन् ।

देश र प्रदेश अहिले भूमिफियाहरु, ठेकेदारहरुको हातमा पुगेकोमा सचेत जनता चिन्तित छन् । नीति निर्माणमा लाग्नुपर्ने जनप्रतिनिधिहरु विकास निर्माणका कार्यकर्ता बनाइनुहन्न । स्थानीय तहमा विकास निर्माणको प्रक्षया स्थानीय तह मार्फत गराइनुपर्छ । चुनावमा केवल सपना बाँडेर आएकाहरूलाई यो कुरा नपच्चा तर नीति निर्माणितहका सांसदहरूलाई विकासको भोला बोकाउन नपाइने नीति निर्माणको पर्खाइमा जनता छन् ।

जग्गा अधिग्रहणको कुरा नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ । जनताको उठिबास हुने गरी हजारौं किसानहरूलाई जग्गा जमीनविहिन बनाउने गरी, रैथानेहरुको उठिबास हुने गरी, गरीब जनतालाई पीडामाथि पीडा थन्ने गरी जग्गा अधिग्रहणको नीति ल्याइन् किसान जनतामाथि

थप दुःख र पीडा दिनु हुनेछ । विकासको नाममा जातीय सफाया गर्न चाहनेहरु काठमाडौंको बचेखुचेको हरियाली म्हास्ने कार्यमा अधिक बढिरहेका छन् । केही घरजग्गाका व्यापारीहरूको नाफाको लागि कामगरी खाने किसानहरूको जमिन खोस्ने र किसान सफाया, जातीय सफाया गर्नेतिर सरकार केन्द्रित देखिन्छ । यसबाट सरकारको फासीवादी चरित्र उदाहितेको छ । जनताको जग्गा अधिग्रहण गर्दा, सडक विस्तार गर्दा त्यस ठाउँका जनतालाई कहाँ कसरी पहिले व्यवस्थापन गर्ने, नयाँ शिशुशाला, बालोचान, विद्यालय, अस्पताल आदिको योजना बन्नुपर्छ, के-कति विस्थापित हुन्छन्, विकल्प के दिने, साथै रोजगारको बन्दोबस्त हुन जसरी छ । जग्गाको वास्तविक मौलभन्दा बढी मुआव्जा सरकारले दिन सक्नुपर्छ । नव राहिर विस्तार, बाटो विस्तारको नाममा गरिब जनता नयाँ नयाँ शोषण, अन्याय-अत्याचारको जाँतीमा पिसिनेछन् । दूरदर्शीताको अभाव भएका केही योजनाकारले भक्तपुरमा अन्तर्राष्ट्रिय रंगशालाको कुरा उठाइरहँदा के यो अर्को 'खोकना काण्ड' त होइन भन्ने जनआवाज उठिरहेको छ । अन्तर्राष्ट्रिय रंगशाला बनाउन कमसेकम ५-१० माहिल वर्गाकारको खाली ठाउँ आवश्यक हुन्छ अन्तर्राष्ट्रिय नियमअनुसार । काठमाडौं उपत्यकामा त्यति ठूलो खाली जग्गा कहाँ छ ? विकास भनेको कूनै सन्काहा र उपद्राहाको रहर पूरा गर्नु होइन ।

कहीं सांस्कृतिक संहार, कहीं उज्जाव विनास, कहीं कामदार जनताको उठिबास हुने विकास के का लागि ? त्यसकारण यो जग्गा अधिग्रहणको नीतिलाई स्पष्ट, मूर्त बनाइनुपर्छ । किसानमारा नीतिबाट प्रदेश सरकार टाढा रहनुपर्छ । हिजो हिटलरहरूले यहुदीहरूलाई गरेजस्तै कुनै जातीमाथिको शोषण, दमन रोजगारविहिन र उठीवासको नीति यस प्रदेशले र संघीय सरकारले सोच्नु पनि हुँदैन । हिटलरहरूले हिजो लाखौं जनता मारे, गोली हाने, र्यास च्याम्बरमा राखेर मारे आज यहाँ जनताको बाँकी एक टुक्रा जमिन खोसेर जनता मार्ने नीति बन्दैछ, जनतालाई भोकाभोकै राखेर मार्न खोजिइदैछ, रैथानेलाई सुकुचासी बनाउने ग्राण्डिङ्जाइन हुँदैछ । यतातर्फ प्रदेश सरकारले ध्यान दिन सकेन भन्ने यो सरकार पनि जनविरोधी सावित हुनेछ ।

हामी संघीय व्यवस्थामा छौं, क्षेत्रीय रूपमा रंगशालाहरू बनाइए खेल, कला, संस्कृति, व्यापारका विशेष क्षेत्र (Special Zone)हरू बनाउँदै विकेन्द्रीकरणतर्फ अधिक बढ्न सके बुद्धिमानी हुन्छ । हाइस्कूल र कलेजहरूमा अनिवार्यरूपमा कबड्डी हलको निर्माणले खेलकुदूको विकासको संभावना बढाउँदैछ । आजसम्म पनि राजधानीमासमेत एउटा प्लानेटोरियम (Planetarium) नहुन्ने नक्षेत्र विज्ञानमा हामी कति पछाडि छौं भन्ने बताउँछ । तसर्थ यस प्रदेशमा

प्लानेटोरियम स्थापना दीर्घकालीन सोचको परिचय बनेछ ।

सक्षम स्थानीय तहलाई अधिकारसम्पन्न बनाएर नगरका ३ वर्ष, ५ वर्ष योजनाहरू निर्माण गरी अरिस्टोटल र ल्येटोको ग्रिस होम भै नेपालका स्थानीय तह सभ्य र सुविधासम्पन्न बन्नेछन् । यसको लागि प्रदेशले स्थानीय तहलाई उत्साहित बनाउन यस नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्न आवश्यक छ । साथै यस प्रदेशका सम्पूर्ण हाइस्कूल र कलेजमा पैस्तकालय र प्रयोगशालाहरूको राम्रो बन्दोबस्त गर्ने र विद्यार्थीहरूलाई तामाङ्ग, मैथिली, भोजपुरी, नेपालभाषालगायत विविध भाषाको ज्ञान दिने उद्देश्यलाई प्राथमिकता दिन आवश्यक छ । साथै सम्पूर्ण विद्यालय तथा कलेजका अङ्गैरीजी शिक्षकहरूको निर्मित संघन तालिमको बन्दोबस्त गरी शैक्षिक सम्पादित अंश

सन्तुलित विकासलाई प्राथमिकतामा नराखिए संघीयता निल्नु न ओकल्नु हुनेमा दुविधा छैन । गरिबी निवारण र गरिवलाई प्रमाणपत्र वितरण गर्ने नीति एक चो

भक्तपुर नगरपालिकाको एक वर्ष

६) खानेपानी:

भक्तपुर नगरभित्र खानेपानीको स्रोतको कमी छ । नगरकोट र बोडेको पानीकै भरमा अहिले नगरवासीहरूले पानीको आवश्यकता पूरा गर्दै आएका छन् । तीव्र जनसङ्ख्या वृद्धिसँगै खानेपानीको समस्या भन्न भन्न विकारल बन्दै गएको छ । साविक स्रोतहरूमा अन्य स्रोतहरू थप्न नसकेमा जनताको मागअनुसार खानेपानीको व्यवस्थापन गर्न प्रयोग असम्भव छ ।

मेलम्चीको पानी भक्तपुरमा दोस्रो चरणमा मात्रै वितरण गर्ने योजना भएको जनकारी पाएपछि काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका पदाधिकारीहरूसँग पटक पटक बैठक र भेटघाट गरी पहिलो चरणमै वितरणको आश्वासन पाएको छौं । मेलम्चीको पानीको निमित्त निरन्तर जोड दिइरहेका छौं ।

भनपा १ स्थित भक्तपुर क्याम्पसको दक्षिणतर्फ भनपाकै जग्गामा र भनपा वडा नं. २ स्थित सल्लाधारीमा डिप बोरिड गरेकोमा भनपा १ को पानी पिउन योग्य नभएको रिपोर्ट प्राप्त भएपछि सोही पानी भाज्या पोखरीमा राखिएको छ । भनपा २ स्थित सल्लाधारीको बोरिडको पानी फिल्टरप्रचात् पिउन योग्य हुने भनिएपछि त्यसको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्दैछौं । मिति २०७४/१२/१५ गते भनपा, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रयोग सम्बन्धी तालिम पनि दिई आएको छ ।

७) कृषि:

तीव्र जनसङ्ख्या वृद्धिसँगै भनपामा कृषियोग्य जिमित कम हुँदै गएको छ । थोरै जग्गामा बढी उत्पादन गर्नुको अविकल्प छैन । यही विषयलाई ध्यान दिएर भनपाले कौसी खेती, च्याउखेती तथा बेमौसमी तरकारी खेतीसम्बन्धी तालिम दियो । किसानहरूलाई केन्द्रित गरेर दिइएका उत्तर तालिमहरू अत्यन्त उपलब्धिपूर्ण रहेको पाइएको छ ।

किसानहरूको हितलाई ध्यानमा राखेर प्रतिपरिवार उन्नत जातको आलुको बीउ र गहूको बीउ ५/५ केजीको दरले र धानको बीउ प्रतिपरिवार साढे २ केजीको दरले निःशुल्क वितरण गरिएको छ । समय-समयमा किटनाशक औषधीको प्रयोग सम्बन्धी तालिम पनि दिई आएको छ ।

ठाउँ-ठाउँमा भुस्याहा कुकुरले जनतालाई दुःख दिने गरेको जनगुनासे आएपछि भनपाले कुकुर व्यवस्थापन, बन्ध्याकरण तथा खोपसम्बन्धी तीन महिने अधियान सञ्चालन गर्यो । साथै भुस्याहा कुकुरहरूलाई रेविजिरुद्धको खोप दिने काम पनि सुरु गर्यो । हालसम्म ६५० वटाभन्दा बढी कुकुरहरूलाई खोप लगाउने र बन्ध्याकरण गरिसकेको रिपोर्ट प्राप्त भएको छ ।

८) आवास योजना:

भनपाको लगानी तथा रेखेखमा भनपा वडा नं. २ र ६ स्थित १६५३ रोपनी जग्गामा देको-मिवा-इटापाके आवास योजना सञ्चालनमा छ । चरणबद्ध रूपमा सम्पन्न गर्दै जाने उपभोक्ता समितिको मागबमोजिम साविक १५ (क), (ख) र (ग) को करिब ७५० रोपनी जग्गामा रिटेनिङ वाल बनाउने कार्य तीव्रगतिमा भइरहेको छ । यो वर्षको लक्ष्यको करिब ७० प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको छ । प्रस्तावित सञ्चालनमा रेविजिरुद्धको खोप दिने काम पनि सुरु गर्यो ।

९) नक्सापास:

आ.व. २०७४/०७५ मा भनपामा ८०४ वटा नक्सा दर्ता भएकोमा ७५१ वटा नक्सा पास भएको छ भने बाँकी पास हुने प्रक्रियामा छैन । तीमध्ये १२१ जना घरधनीले मात्रै घर निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका छन् ।

१०) पर्ती जग्गा संरक्षण:

स्थानीय तहमा १५ वर्षसम्म जनप्रतिनिधि नहुँदा पर्ती वा सार्वजनिक जग्गा मिच्चेहरूलाई प्रोत्साहन मिल्यो । जग्गा मिच्चेहरू हाल जग्गा छोड्न चाहिरहेका छैनन् । यो स्थितिमा पर्ती जग्गा संरक्षण नगरपालिकाको ठूलो चनौती बनेको छ । भनपा वडा नं. १ स्थित सज्जना नगरमा पर्ती जग्गाको सिंमाड्कन गरी संरक्षण गरियो भने भनपा वडा नं. ९ ब्रह्महायणी मन्दिर परिसरमा पर्ती जग्गा संरक्षणको कार्य भइरहेको छ । अन्य विभिन्न क्षेत्रहरूमा पनि संरक्षण गर्ने कार्य चालू छ ।

११) कर असुली:

आ.व. २०७४/०७५ को कूल आत्मरिक आय २०७४ श्रावण १ देखि जेठ ४ गतेसम्मको रु. २५,०९१,५९९/- (सत्ताइस करोड नौ लाख पन्थ हजार नौ सय अन्ठानब्बे) सङ्कलन भयो ।

आ.व. २०७३/७४ को सोही अवधिमा रु. २१, ५०, ५४, ५७/- (एककाइस करोड पचास लाख चवन्न हजार पाँच सय अठहत्तर) सङ्कलन भएको थियो ।

यस अवधिमा कुल आत्मरिक आयमा ५,५८,६१,४२०/- (पाँच करोड एकसाठी लाख चार सय बीस रुपैयाँ) वृद्धि भएको छ । यो गत वर्षको तुलनामा २६ प्रतिशतले बढी हो । पर्यटक शुल्कबाट

३, द३, ७४, १०६/- र अन्य आन्तरिक स्रोतबाट १,७४,८७,३१४/- वृद्धि भएको देखिएको छ ।

१२) विभिन्न तालिमहरू सञ्चालन:

भक्तपुर नगरपालिकाले खेलकुदका अतिरिक्त युवा लक्षित विभिन्न तालिमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । महिलाहरूको लागि सिलाइ, उन्नत सिलाइ, बुटिक र पाक शिक्षाको तालिम सञ्चालन गरेको छ भने युवाहरूलाई लक्षित गरिएको छ । अन्य ठाउँहरूमा पनि दुःख छाने कार्यक्रममा युवाहरूलाई रेडियो प्रस्तोता तथा प्राविधिक सीपसम्बन्धी तालिम यही जेठ २० गतेदेखि सुरु हुने जानकारी गराउँदैछौं ।

१३) पर्यटन:

यस वर्षको बितेको १० महिनामा भक्तपुर भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूको सङ्ख्या १,९७,७८५ पुर्यो । त्यसमध्ये गैर सार्क देशका १,१६,६५७ र सार्क देशका ८१,१२८ जना रहेका छन् । गत वर्ष सोही अवधिमा १,५६,१२२ जना विदेशी नागरिकले भक्तपुर भ्रमण गरे ।

त्यसमध्ये गैर सार्क मुलुकका ९९,९७६ जना र सार्क मुलुकका ५६,९४६ जना थिए । भक्तपुर आउने पर्यटकहरू गत वर्षभन्दा २६,६९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

१४) भूकम्प पीडित परिवारहरूको व्यवस्थापन:

२०७२ सालको भूकम्पले भनपा क्षेत्रिभ्रम पूर्ण र अंशिक गरी कूल ८००० भन्दा बढी निजी घरहरू, १३० भन्दा बढी सम्पदाहरू भत्केभने २५२ जनाको ज्यान गयो । भूकम्पबाट घरहरू र सम्पदाहरू पुनः निर्माणमा भनपाले जोड दिए आएको छ । भूकम्प पीडितहरूले घर निर्माण गर्दा मात्रै जोडाइमा १०० प्रतिशत र सिमेन्ट जोडाइमा ७५ प्रतिशतसम्म नक्सा दस्तुर छुट्ट दिने निर्णय गर्यो । ५२०० भन्दा बढी भूकम्प पीडितहरूले पहिलो किस्ता रु. ५०,०००/ पाएकोमा १,२३८ परिवारले दोस्रो किस्ता र ११८ जनाले मात्रै तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने सिफारिस लिएका छन् । मोहियानी हक, गुठी जग्गा, दर्ता नभएको जग्गा, बहुस्वामित्वका घर वा अदालतमा परेका मुद्दाहरूका कारणले पनि अधिकार्श भूकम्प पीडितहरूले सरकारले दिएको रकम प्राप्त गर्न सकेका छैनन् ।

सरकारले पहिलो किस्ता प्राप्त गर्ने धेरैजसो पीडितहरूले घर बनाउन सकेका छैनन् ।

१५) खोला सुधार:

नगर सफा भए पनि भक्तपुर नगरबाट बगते हुनमन्ते र खासाइखुसुड खोला फोहर भएको जनगुनासो छ । ढलको पानी सिई खोलामा नपठाउन नगरपालिकाका पदाधिकारीहरू र नेपाल सरकार आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालाई दुईवटै खोलाको दुवै किनारामा फोहर बरने ढल राख्ने कार्य भइरहेको छ । ती

दलहरू सल्लाधारीको उपचार पोखरीमा लगेर जोडिए योजना छ ।

सल्लाधारी र हनुमानधाटमा रहेको उपचार

पोखरी प्रयोगमा ल्याउने प्रयास

भइरहेकोमा सल्लाधारीको उपचार

पोखरीको निर्माण कार्य सुरु भएको छ

भनपाले हनुमानधाटको उपचार

पोखरी त्रिपुरा ल्याउने प्रयास

भइरहेकोमा सम्पदाहरू ल्याउने प्रयास

भइरहेकोमा ल्याउने प्रयास

अरबमा नेपाली पशुसरह बेचिंदैछ, "वामपन्थी" सरकार

काठमाडौं, २१ जेठ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद प्रेम सुवालले नेपाली मानव तस्करह रूले संयुक्त अरब इमिरेट्सको अजमान र कुवेतको कुवेत स्टीमा नेपाली घरेल कामदार आपूर्ति गर्ने कार्यालय नै खोलेर खसी, बोका बिक्री गरेकै छानी छानी नेपाली घरेल कामदार बिक्री गर्ने गरेको र त्यस्ता मानव तस्करलाई नै पालकै उच्च राजनीतिक तहबाट संरक्षण प्राप्त भएको हुन सक्ने त्यहाँका सरकारी पदाधिकारी र नेपाली समुदायको आशंका रहेकोतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनुभयो ।

प्रतिनिधिसभाको विशेष समयमा बोद्धै सांसद सुवालले तत्कालीन संसदको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा श्रम समितिको बैठकमा २०७४ साउन २४ गते पेश भएको प्रतिवेदनमा गाउँ-गाउँसम्म नेपाली मानव तस्कर पुरोर सोभा-सीधा नै पाली दिदीबहिनीहरूलाई राम्रो काम र मनग्र कमाई हुने आश्वासन दिएर काठमाडौं ल्याउने र उनीहरूलाई त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमान स्थलबाट भ्रमण (भिजिट) भिसा वा सेटिङमा वा तेस्रो मुलुकको बाटो हुँदै संयुक्त अरब इमिरेट्स वा कुवेत पुर्याउने र त्यहाँबाट खाँडीका अन्य मुलुकमा सप्लाई गर्ने गरेको उल्लेख भएको तर सरकारले प्रतिवेदनअनुसार कारबाही अधिनबाटाएकोतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनुभयो ।

सांसद सुवालले दश महिना अधिको सो प्रतिवेदनअनुसारको समस्या समाधान गर्न सरकारले के कति काम गर्यो, उच्च राजनीतिक तहमा सरकारमा गएका पार्टीका कुन-कुन नेता र सरकारी पदाधिकार तस्कर संलग्न छन् भन्ने प्रश्नबारे संसदलाई जानकारी गराउनु आवश्यक छ ।

विशेष समयमा नेका, एमाले र माओवादीका सांसदहरूले पनि सङ्क निर्माणको ठेकेदारहरूले मोबिलाइजेशन फण्ड २० प्रतिशत प्राप्त गरी घरजग्गा र गाडीमा लगानी गरी ऐयासी जीवन विताइरहेको र निर्माण कार्य नगरेकोतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका थिए ।

यस्तो अवैध धन्दाको विमानस्थलमा कार्य रत अद्यागमनका कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, वाय सेवा कम्पनीका कर्मचारी र विचौलीयाहरूको प्रत्यक्ष संलग्न रहेको प्रतिवेदनको विषय उल्लेख गर्दै सांसद सुवालले भारतसँगको खुला सिमानाको कारण पनि मानव तस्कर रोक्न नसकिएको चर्चा गर्नुभयो ।

सांसद सुवालले दश महिना अधिको सो प्रतिवेदनअनुसारको समस्या समाधान गर्न सरकारले के कति काम गर्यो, उच्च राजनीतिक तहमा सरकारमा गएका पार्टीका कुन-कुन नेता र सरकारी पदाधिकार तस्कर संलग्न छन् भन्ने प्रश्नबारे संसदलाई जानकारी गराउनु आवश्यक छ ।

विशेष समयमा नेका, एमाले र माओवादीका सांसदहरूले पनि सङ्क निर्माणको ठेकेदारहरूले मोबिलाइजेशन फण्ड २० प्रतिशत प्राप्त गरी घरजग्गा र गाडीमा लगानी गरी ऐयासी जीवन विताइरहेको र निर्माण कार्य नगरेकोतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका थिए ।

यस्तो २५ गते दिउँसो १ बजेलाई स्थगित गरिएको छ । जेठ २७ गते असार ५ गते सम्म विनियोजन विधेयकबाटे छलफल गर्ने कार्यसूची राखिएको छ ।

काठमाडौं, २१ जेठ । नेपाली घरेल बोल नमिल्ने, यसका कारण खानबोलन समस्या हुन्छ - गिजा दुखो, सुन्निने - दाँत कमजोर हुने - मुखको तालु, जिब्रो, भित्री गालामा हुने नरमपन हट्टै जान्छ, जसले मुख खोलन समस्या हुन्छ ।

मानिसको व्यक्तित्व समस्या भइरहेको पाइन्छ । जान्न उसको पोशाक, बोली र व्यवहार हेरेमात्र पुढैन । उसले हाँस्दा, बोल्दा देखिने दाँत, फेँसे सासले समेत व्यक्तित्वमा प्रभाव पार्दछ । बोल थाल्दा सास गान्धायो, हाँस्दा दाँतभरी लेउ, फोहोर देखियो भने हामी सकेसम्म त्यस्ता व्यक्तिको वरिपरि नै पर्न चाहैनै ।

हामीमध्ये धेरैलाई लाग्न सक्छ कि चुरोट र सूर्तिले हाम्रो दाँत र मुखका विभिन्न भागलाई असर गर्दछ । सूर्तिजन्य पदार्थ चुरोट, बिँडी, सिगार, तमाखु, सुलफा, कक्कड, कच्चा सूर्ति, खैनी, सुपारी र गुट्खालगायतको अत्यधिक प्रयोगले हाम्रो दाँत मात्र नभएर मुखभित्रको गिजा, छालामा समेत नराम्रो असर गरिरहेको हुन्छ ।

धेरैलाई सुपारीले कही हुँदैन भन्ने लाग्न सक्छ । तर यस्तो होइन । धुम्रपानले मुखभित्र असर गरिरहेको भएपनि ठूलो समस्या नआएसम्म हामीलाई थाहा हुँदैन । धेरैको दाँतको नियमित जाँच गर्ने बानी हुँदैन । जसले कस्तो समस्या आइरहेको छ भन्ने थाहा हुँदैन र उपचारमा ढिलाई हुँदा समस्या देखिन थालेको छ ।

पुरुषमात्र होइन महिलाहरू पनि धूमपान गरिरहेका पाइन्छन् । किनकि अस्पतालमा दाँतको समस्या भएर आउनेमध्ये धेरैलाई धूमपानको प्रयोग पनि

समस्या भएरहेका समानहरू भएपनि जान्न उसको लाग्ने बाटो भएरहेको छ ।

काठमाडौं, २१ जेठ । नेपाली घरेल बोल नमिल्ने, यसका कारण खानबोलन समस्या हुन्छ - गिजा दुखो, सुन्निने - दाँत कमजोर हुने - मुखको तालु, जिब्रो, भित्री गालामा हुने नरमपन हट्टै जान्छ, जसले मुख खोलन समस्या हुन्छ ।

मानिसको व्यक्तित्व समस्या भइरहेको पाइन्छ । जान्न उसको पोशाक, बोली र व्यवहार हेरेमात्र पुढैन । उसले हाँस्दा, बोल्दा देखिने दाँत, फेँसे सासले समेत व्यक्तित्वमा प्रभाव पार्दछ । बोल थाल्दा सास गान्धायो, हाँस्दा दाँतभरी लेउ, फोहोर देखियो भने हामी सकेसम्म त्यस्ता व्यक्तिको वरिपरि नै पर्न चाहैनै ।

हामीमध्ये धेरैलाई लाग्न सक्छ कि चुरोट र सूर्तिले हाम्रो दाँत मात्र नभएर मुखभित्रको गिजा, छालामा समेत नराम्रो असर गरिरहेको हुन्छ ।

धुम्रपानले करसरी गर्दै र स्वास्थ्यमा असर ?

धूमपानले करसरी गर्दै र स्वास्थ्यमा असर ?

- डा. सुनिता रवानाल र डा. रोजिना भट्टराई

मानिसको व्यक्तित्व समस्या भइरहेको पाइन्छ । जान्न उसको पोशाक, बोली र व्यवहार हेरेमात्र पुढैन । उसले हाँस्दा, बोल्दा देखिने दाँत, फेँसे सासले समेत व्यक्तित्वमा प्रभाव पार्दछ । बोल थाल्दा सास गान्धायो, हाँस्दा दाँतभरी लेउ, फोहोर देखियो भने हामी सकेसम्म त्यस्ता व्यक्तिको वरिपरि नै पर्न चाहैनै ।

हामीमध्ये धेरैलाई लाग्न सक्छ कि चुरोट र सूर्तिले हाम्रो दाँत र मुखका विभिन्न भागलाई असर गर्दछ । सूर्तिजन्य पदार्थ चुरोट, बिँडी, सिगार, तमाखु, सुलफा, कक्कड, कच्चा सूर्ति, खैनी, सुपारी र गुट्खालगायतको अत्यधिक प्रयोगले हाम्रो दाँत मात्र नभएर मुखभित्रको गिजा, छालामा समेत नराम्रो असर गरिरहेको हुन्छ ।

सुर्तिखैनी, गुट्खा खाए काम गर्न आनन्द हुन्छ भन्ने भ्रम पनि भएकाले धेरैले गलत आदत बसालेका हुन्छन् । हामी दन्त शिविरमा उपत्यकाबाहिर जाँदा पनि तराईमा गुट्खा, पान, सूर्ति, चुरोट र पहाडमा बिँडी, सूर्ति, खैनी, चुरोट बिँडी प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । कतिपयले निकै समयदेखि समस्या हुँदा पनि बाहिर देखाउँदैनन् ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भित्री गाला, ओठभित्र रातो, सेतो दाग देखिन थालेपछि, मुख खोलन गाहो हुने, दाँतबाट धेरै रगत आउनेजस्ता समस्या निकै बढेपछि मात्र आउनुहुन्छ ।

हामीकहाँ आउने बिरामीहरू भ